

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

Методичні рекомендації
до семінарських занять і самостійної роботи для здобувачів вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії» освітньої програми
«Міжнародні відносини та регіональні студії»

Електронний ресурс

Рецензенти:

А. М. Ісаєв – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, начальник науково-дослідницького сектору університету;

Н. П. Бондар – кандидат юридичних наук, завідувача кафедрою цивільно-правових дисциплін та правової підтримки підприємницької діяльності ТОВ «Харківський університет»;

С. В. Кривуля – кандидат геологічних наук, заступник директора з геології та розробки родовищ філії ГПУ «Шебелинкагазвидобування» АТ «Укргазвидобування».

*Затверджено до розміщення в мережі Інтернет рішенням Науково-методичної ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 9 від 23.04.2025 р.)*

Міжнародне право : методичні рекомендації до семінарських занять і самостійної роботи для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» освітньої програми «Міжнародні відносини та регіональні студії» [Електронний ресурс] / укладач О. А. Файєр. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2025. – (PDF 44 с.)

Видання містить положення про організацію вивчення навчальної дисципліни «Міжнародне право», її тематичний план і структуру, плани семінарських занять, завдання для самостійної роботи, підсумковий тест для самоконтролю студентів та рекомендовану літературу.

Методичні матеріали призначені для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що навчаються за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» (освітня програма «Міжнародні відносини та регіональні студії»).

УДК 327.8

© Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна, 2025
© Файєр О. А., уклад., 2025

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	4
2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	11
4. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ	13
5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.....	23
6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ.....	31
7. ПІДСУМКОВИЙ ТЕСТ З ДИСЦИПЛІНИ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ.....	33
8. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ.....	41
9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	41

1.ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Мета викладання навчальної дисципліни полягає у формування у студентів базових знань з основ міжнародного публічного та приватного права, а також практичних умінь та навичок правильного тлумачення та застосування міжнародних нормативно-правових актів та чинного національного законодавства, судової та арбітражної практики, необхідних для їх майбутньої професійної діяльності.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Міжнародне право» є система правових принципів та норм, що регулюють взаємовідносини між державами, міжнародними організаціями та іншими суб'єктами міжнародного публічного права та взаємовідносини між фізичними та юридичними особами з іноземним елементом та іншими суб'єктами міжнародного приватного права.

Основним завданням вивчення дисципліни «Міжнародне право» є:

формування наступних загальних компетентностей:

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК 14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

ЗК 18. Здатність працювати як автономно, так і в команді.

ЗК 19. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації, зокрема в міжнародному контексті.

формування наступних спеціальних (фахових) компетентностей:

СК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.

СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному

СК5. Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав.

СК11. Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними.

Методика вивчення навчальної дисципліни «Міжнародне право» базується на поєднанні лекцій, семінарських занять та самостійної роботи студентів.

Семінарські заняття є однією з форм навчальних занять, при якій викладач організовує дискусію студентів навколо певної проблеми на основі самостійного вивчення рекомендованої літератури. Логічна структура планів семінарських занять охоплює широке коло проблем, і побудована таким чином, щоб сприйняття основного понятійного апарату, концепцій та принципів міжнародного права було максимально ефективним. Підготовка до семінарських занять сприяє поглибленню знань студентів, розвитку їх творчості та інтелекту.

Самостійна робота є однією із складових навчального процесу і основним засобом оволодіння студентами навчальним матеріалом у вільний від занять час.

Одним із видів самостійної роботи є опрацювання матеріалу кожної теми за матеріалами лекцій та рекомендованою літературою. Якщо з певних причин лекція пропущена, її необхідно опрацювати самостійно.

Іншими видами самостійної роботи є: підготовка до семінарів, самостійне вивчення окремих питань дисципліни, вирішення тестових завдань.

Викладач систематично контролює самостійну роботу студентів: перевіряє виконання завдань, оцінює виступи студентів на семінарах з питань, які винесені на самостійне опрацювання.

Виконання завдань, винесених на самостійне опрацювання, є обов'язковим для кожного студента.

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Міжнародне публічне право

Тема 1. Поняття та особливості міжнародного публічного права

Поняття, ознаки та функції міжнародного публічного права. Предмет міжнародного публічного права. Міжнародне публічне право як особлива система права. Норма, інститут, галузь міжнародного публічного права. Походження та розвиток міжнародного права. Основні періодизації міжнародного публічного права. Сучасний стан міжнародного публічного права. Співвідношення міжнародного та національного права. Концепції взаємодії міжнародного та національного права. Взаємовплив міжнародного та внутрішньодержавного права.

Тема 2. Норми, принципи та джерела міжнародного публічного права

Поняття, особливості та класифікація міжнародно-правових норм. Імперативні (*jus cogens*), диспозитивні та рекомендаційні норми. Поняття та

особливості основних принципів міжнародного публічного права. Принцип утримання від загрози силою або її застосування в міжнародних відносинах. Принцип суверенної рівності держав. Принцип вирішення міжнародних спорів мирними засобами. Принцип невтручання в справи, що входять у внутрішню компетенцію держав. Принцип міжнародного співробітництва. Принцип рівноправності і самовизначення народів. Принцип сумлінного виконання міжнародних зобов'язань. Принцип територіальної цілісності держав. Принцип поваги прав людини і основних свобод. Принцип непорушності (недоторканності) державних кордонів. Поняття та види джерел міжнародного публічного права. Міжнародний договір як основне джерело сучасного міжнародного публічного права. Міжнародний звичай як доказ загальної практики, визнаної в якості правової норми. Загальні принципи права, визнані цивілізованими націями, як джерело міжнародного публічного права. Судові рішення і доктрини найбільш кваліфікованих фахівців з міжнародного публічного права різних націй як допоміжний засіб для визначення правових норм.

Тема 3. Суб'єкти міжнародного публічного права. Міжнародно-правове визнання і правонаступництво

Поняття і види суб'єктів міжнародного публічного права. Концепції суб'єктів міжнародного публічного права. Первинні та вторинні суб'єкти міжнародного публічного права. Міжнародна правосуб'єктність. Держава як основний суб'єкт міжнародного публічного права. Суверенітет держави. Міжнародна правосуб'єктність народів і націй, що борються за незалежність. Міжнародна правосуб'єктність міжнародних міждержавних організацій. Міжнародна правосуб'єктність державоподібних утворень. Проблеми визнання міжнародної правосуб'єктності за фізичними особами. Поняття визнання у міжнародному публічному праві. Види визнання у міжнародному публічному праві. Визнання держав, урядів, урядів у вигнанні, націй, державоподібних утворень, воюючих та повсталих сторін. Поняття правонаступництва у міжнародному публічному праві.

Тема 4. Відповідальність у міжнародному публічному праві

Поняття, цілі та підстави міжнародно-правової відповідальності. Міжнародне протиправне діяння як фактична підстава міжнародно-правової відповідальності. Класифікація міжнародних правопорушень. Одноактні та триваючі міжнародно-протиправні діяння. Складні правопорушення. Серйозні порушення міжнародно-правових зобов'язань, що впливають з імперативних норм загального права. Відмежування міжнародних правопорушень від схожих (суміжних) діянь. Обставини, що виключають міжнародну протиправність. Види і форми міжнародної відповідальності. Політична та матеріальна

міжнародно-правова відповідальність. Особливості відповідальності міжнародних організацій. Відповідальність суб'єктів міжнародного права за шкідливі наслідки дій, не заборонених міжнародним правом. Санкції та контрзаходи.

Тема 5. Територія в міжнародному публічному праві. Міжнародно-правовий статус населення

Поняття та види територій в міжнародному праві. Правовий статус та правовий режим території в міжнародному публічному праві. Державна територія та її складові частини. Територіальний суверенітет держави. Сухопутна, водна, повітряна територія держави, її надра. Умовна (квазі-) територія держави. Способи зміни державної території. Оренда державної території. Поняття державних кордонів, їх види та способи встановлення. Міжнародна територія. Міжнародно-правовий режим Антарктики та Арктики. Території зі мішаним режимом. Міжнародно-правовий режим міжнародних рік, проток та каналів. Території з особливим міжнародним режимом (демілітаризовані, нейтралізовані зони, зони миру).

Тема 6. Мирні засоби вирішення міжнародних спорів

Історія становлення та зміст принципу мирного вирішення міжнародних спорів. Поняття та види міжнародних спорів. Міжнародний спір та ситуація. Дипломатичні засоби вирішення міжнародних спорів (переговори, добрі послуги та посередництво, обслідування та примирення). Правові засоби мирного вирішення міжнародних спорів (міжнародний арбітраж та міжнародні суди). Вирішення міжнародних спорів Міжнародним судом ООН. Вирішення міжнародних спорів у межах міжнародних організацій.

Тема 7. Право міжнародних договорів. Міжнародне економічне право

Поняття та джерела права міжнародних договорів. Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969 року. Віденська конвенція про право договорів між державами та міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями 1986 року. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо договорів 1978 року. Законодавство України про міжнародні договори та їх дію на території України. Поняття, форма, найменування та структура міжнародних договорів. Класифікація міжнародних договорів. Сторони в міжнародних договорах. Право на участь у міжнародних договорах. Органи держави, які уповноважені на укладення міжнародних договорів. Порядок і стадії укладення міжнародних договорів. Умови дійсності та недійсності міжнародного договору. Припинення договорів та призупинення їх дії.

Тема 8. Право зовнішніх зносин. Міжнародне кримінальне право.

Поняття та джерела права зовнішніх зносин. Система органів зовнішніх зносин. Загальні положення дипломатичного права. Віденська конвенція про дипломатичні зносини 1961 року. Дипломатичні представництва: поняття, види, функції. Голова та персонал дипломатичного представництва. Порядок призначення глави дипломатичного представництва. Дипломатичний корпус. Дипломатичні ранги і класи. Дипломатичні привілеї та імунітети. Загальні положення консульського права. Віденська конвенція про консульські зносини 1963 року. Консульські установи: поняття, види. Голова та персонал консульської установи. Штатні та позаштатні (почесні) консули. Порядок призначення голови консульської установи. Консульські привілеї та імунітети. Право спеціальних місій. Конвенція про спеціальні місії 1969 року. Поняття та склад спеціальної місії. Функції спеціальних місій. Початок та закінчення функцій спеціальної місії. Привілеї та імунітети спеціальних місій. Віденська конвенція про представництво держав у їх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру 1975 р.

Розділ 2. Міжнародне приватне право

Тема 9. Поняття, основні категорії та джерела міжнародного приватного права

Поняття та предмет міжнародного приватного права. Поняття приватноправових відносин міжнародного характеру. Види іноземного елементу в приватноправових відносинах. Методи правового регулювання у міжнародному приватному праві (колізійно-правовий та матеріально-правовий метод регулювання). Система міжнародного приватного права, його основні інститути та категорії. Співвідношення міжнародного приватного права з іншими галузями національного права та міжнародним публічним правом. Поняття та види джерел міжнародного приватного права. Міжнародний договір як джерело міжнародного приватного права. Види міжнародних договорів. Міжнародні договори про надання правової допомоги як джерела міжнародного права. Звичай як джерело міжнародного приватного права. Значення звичаїв у регулюванні відносин міжнародної торгівлі, мореплавства та міжнародних розрахунків. Внутрішнє (національне) законодавство як джерело міжнародного приватного права. Законодавство України, яке містить норми міжнародного приватного права. Закон України «Про міжнародне приватне право» 2005 року. Судова та арбітражна практика окремих країн як джерело міжнародного приватного права. Значення доктрини у регулюванні відносин міжнародного приватного права.

Тема 10. Суб'єкти міжнародного приватного права

Фізична особа як суб'єкт міжнародного приватного права. Поняття та колізійні питання громадянства у міжнародному приватному праві. Поняття «особистий закон фізичної особи», критерії його визначення. Правові режими, що надаються іноземцям для реалізації їх прав та обов'язків (національний, режим найбільшого сприяння, спеціальний, недискримінаційний, привілейований). Особливості правового статусу іммігрантів, іноземців, які тимчасово перебувають на території України, біженців та осіб, яким надано політичний притулок, в міжнародному приватному праві. Юридична особа як суб'єкт міжнародного приватного права. Поняття та ознаки юридичної особи. Поняття особистого закону («національності») юридичної особи та критерії його визначення (принцип інкорпорації, принцип осілості, принцип центра експлуатації, теорія контролю). Правовий статус іноземних юридичних осіб в Україні. Особливості правового статусу транснаціональних корпорацій у міжнародному приватному праві. Держава як суб'єкт міжнародного приватного права.

Тема 11. Загальні засади правозастосування в міжнародному приватному праві

Поняття та види колізій у міжнародному приватному праві. Поняття та структура колізійних норм. Загальна класифікація колізійних норм. Основні формули прикріплення (особистий закон фізичної особи; закон «національності» юридичної особи; закон місцезнаходження речі; закон місця здійснення акту; закон місця укладення договору; закон країни-продавця; закон місця виконання договору; автономія волі сторін; закон місця укладення шлюбу; закон місця заподіяння шкоди; закон прапору; закон місця роботи; закон суду, який вирішує спір; закон найбільш тісного зв'язку тощо). Кваліфікація колізійної норми в міжнародному приватному праві. Конфлікт кваліфікацій. Поняття зворотного відсилання та відсилання до права третьої країни в міжнародному приватному праві. Обхід закону в міжнародному приватному праві.

Тема 12. Право власності в міжнародному приватному праві

Загальна характеристика права власності згідно із законодавством України. Поняття володіння, користування та розпорядження як основних повноважень власника. Способи набуття та припинення права власності. Колізійні питання права власності. Закон місцезнаходження речі як основне правило, яке застосовується у регулюванні відносин власності, ускладнених іноземним елементом. Правове регулювання іноземних інвестицій у міжнародному приватному праві. Багатосторонні угоди, що регулюють інвестиційну діяльність: Вашингтонська конвенція «Про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами» 1965 року

(Вашингтонська конвенція) та Сеульська конвенція 1985 року «Про створення багатостороннього агентства з гарантій інвестицій».

Тема 13. Правочини та зобов'язання в міжнародному приватному праві

Поняття та загальна характеристика угод із іноземним елементом. Визначення іноземного елемента в міжнародне право. Особливості колізійного регулювання договірних зобов'язань у міжнародному приватному праві. Договір міжнародної купівлі-продажу товарів. Ознаки, суб'єкти та загальна характеристика. Договір міжнародного перевезення вантажів, пасажирів та їх багажу. Загальна характеристика, поняття та умови дійсності. Особливості позадоговірних зобов'язань у міжнародному приватному праві.

Тема 14. Сімейні відносини в міжнародному приватному праві

Особливості правового регулювання сімейних відносин в Україні. Матеріальні та формальні умови укладання шлюбу та підстави розірвання шлюбу в різних країнах. Колізійне регулювання укладання та розірвання шлюбу в міжнародному приватному праві. Укладання шлюбу громадянами України з іноземцями як на території України, так і за її межами. Укладання шлюбу в консульській установі або дипломатичному представництві. Визнання шлюбу, укладеного за кордоном, та визнання розірвання шлюбу, що мало місце за кордоном. Спільний особистий закон подружжя. Майнові відносини подружжя в міжнародному приватному праві. Види правових режимів майна подружжя (режим роздільності майна, режим спільності майна, режим відкладеної спільності). Особливості колізійного регулювання усиновлення в міжнародному приватному праві. Особливості колізійного регулювання аліментних зобов'язань в міжнародному приватному праві. Конвенція про право, що застосовується до аліментних зобов'язань 1973 року.

Тема 15. Трудові відносини в міжнародному приватному праві

Загальна характеристика трудових відносин в міжнародному приватному праві. Поняття та види міжнародної трудової міграції. Міжнародно-правове регулювання праці. Конвенція про захист прав всіх трудящих-мігрантів та членів їх сімей 1990 року. Роль Міжнародної організації праці у регулюванні трудових відносин у міжнародному приватному праві. Колізійне регулювання міжнародних трудових відносин. Основні типи колізійних прив'язок у сфері трудових відносин: закон країни праці, закон місця укладення трудового договору; закон місця роботи; закон країни праці; вільний вибір права

(автономія волі); закон місцезнаходження роботодавця; закон прапора судна: особистий закон роботодавця. Трудові права громадян України за кордоном.

Тема 16. Спадкові відносини в міжнародному публічному праві

Міжнародно-правове регулювання спадкових відносин. Конвенція відносно міжнародного управління майном осіб, які померли 1973 року. Конвенція про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах 1993 року. Кодекс міжнародного приватного права (Кодекс Бустаманте) 1928 року. Конвенція, що передбачає єдиний закон про форму міжнародного заповіту 1973 року. Конвенція про колізії законів, які стосуються форми заповітів 1961 року. Основні колізії у спадкуванні за міжнародним приватним правом. Спадкування за законом. Спадкування за заповітом. Спадкові права іноземців в Україні. Принцип національного режиму. Особливості спадкування рухомого та нерухомого майна. Спадкові права громадян України за кордоном. Принцип взаємності. Роль і значення договорів про правову допомогу в справах щодо спадкування за кордоном. Роль дипломатичних представництв і консульських установ України за кордоном у сфері захисту спадкових прав громадян України. Правовий режим відумерлої спадщини у міжнародному приватному праві.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем навчальної дисципліни	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		лекції	семінари	самостійна робота
Розділ 1				
Міжнародне публічне право				
Тема 1. Поняття та особливості міжнародного публічного права	7	2	-	5
Тема 2. Норми, принципи та джерела міжнародного публічного права	7	2	-	5
Тема 3. Суб'єкти міжнародного публічного права. Міжнародно- правове визнання і правонаступництво	9	2	2	5

Тема 4. Відповідальність у міжнародному публічному праві	6	2	-	4
Тема 5. Територія в міжнародному публічному праві. Міжнародно-правовий статус населення	8	2	2	4
Тема 6. Мирні засоби вирішення міжнародних спорів	6	2	-	4
Тема 7. Право міжнародних договорів. Міжнародне економічне право	8	2	2	4
Тема 8. Право зовнішніх зносин. Міжнародне кримінальне право	9	2	2	5
Разом за розділом 1	60	16	8	36
Розділ 2 Міжнародне приватне право				
Тема 9 Поняття, основні категорії та джерела міжнародного приватного права	7	2	-	5
Тема 10. Суб'єкти міжнародного приватного права	7	2	-	5
Тема 11. Загальні засади правозастосування в міжнародному приватному праві	8	2	2	4
Тема 12. Право власності в міжнародному приватному праві	8	2	2	4
Тема 13. Правочини та зобов'язання в міжнародному приватному праві	8	2	2	4
Тема 14. Сімейні відносини в міжнародному приватному праві	8	2	2	4
Тема 15. Трудові відносини у міжнародному приватному праві	7	2	-	5
Тема 16. Спадкові відносини у міжнародному приватному праві	7	2	-	5
Разом за 2 розділом	60	16	8	36
Усього годин	120	32	16	72

4. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Теми 1-3. Поняття, норми, принципи, джерела та особливості міжнародного права. Суб'єкти міжнародного публічного права. Міжнародно-правове визнання і правонаступництво. Відповідальність в міжнародному публічному праві.

Семінарське заняття 1.

Питання для обговорення (теми доповідей):

1. Поняття, предмет та метод міжнародного публічного права.
2. Джерела міжнародного публічного права.
3. Норми міжнародного публічного права.
4. Принципи міжнародного публічного права.
5. Поняття та види суб'єктів міжнародного публічного права.
6. Держава як суб'єкт міжнародного публічного права.
7. Міжнародна організація як суб'єкт міжнародного публічного права.
8. Фізична особа як суб'єкт міжнародного публічного права.

Завдання:

Визначення поняття міжнародного публічного права та предмету його регулювання. Аналіз особливостей методу регулювання в зазначеній галузі права. Система міжнародного публічного права. Пошук та характеристика основних джерел міжнародного публічного права з наданням прикладів.

Аналіз і порівняння принципів міжнародного публічного права, закріплених в Статуті ООН.

Створити презентацію на тему «Суб'єкти міжнародного права». Структура презентації має містити назву суб'єкту, цілі діяльності, структуру, установчі документи, керівництво, функції та повноваження, порівняльний аналіз керівників держав або міжнародних організацій, виокремлення їх слабких та сильних рис характеру, позитивні і негативні аспекти діяльності.

Основні кроки виконання завдання:

– проаналізуйте теоретичний матеріал, офіційні міжнародно-правові акти, документи, наукові статті та інші ресурси, щоб виявити ключові напрями сучасного міжнародного права за питаннями, визначеними у завданні.

– оберіть принцип міжнародного публічного права та надайте його загальну характеристику. Визначте значущість та необхідність обраного принципу міжнародного права в контексті сучасних міжнародних відносин. Зробіть порівняльний аналіз реалізації обраного принципу міжнародного права.

– охарактеризуйте обрану державу за ознаками держави, керівництво держави, надайте характеристику голови держави та його попередників (можливе порівняння), визначте сильні та слабкі сторони держави на міжнародній арені у різних міжнародно-правових відносинах.

– охарактеризуйте обрану міжнародну організацію, проаналізуйте її установчі документи, історію функціонування, визначте мету її діяльності, склад, повноваження, звітність перед міжнародною спільнотою, надайте порівняльний аналіз керівників обраної організації, визначте результати її діяльності на міжнародній арені.

Підготуйте презентацію результатів вашого аналізу та обговоріть їх на семінарському занятті.

Список рекомендованої літератури:

1. Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
2. Інтернет-портал законодавства ЄС. URL: <http://eur-lex.europa.eu>
3. Міністерство закордонних справ України. URL: <https://mfa.gov.ua/ua>
4. Офіційний вебсайт Європейського Союзу. URL: <https://europa.eu>
5. Міжнародне публічне право: основи теорії: навчально-методичний посібник / /Х.Н. Бехруз, С.С. Андрейченко, М.В. Грушко та ін. Одеса: Видавництво «Юридика», 2023. 252 с.

Теми 5 та 6. Територія в міжнародному публічному праві. Міжнародно-правовий статус населення. Мирні засоби вирішення міжнародних спорів.

Семінарське заняття 2.

Питання для обговорення (теми доповідей):

1. Поняття території в міжнародному публічному праві.
2. Міжнародно-правовий статус населення в міжнародному публічному праві.
3. Правовий статус біженців.
4. Мирні засоби вирішення міжнародних спорів.

Завдання:

Вирішити правові задачі.

Приклад:

Повітряне судно, зареєстроване в державі L, знаходиться у повітряному просторі держави M. На борту даного повітряного судна у жінки, яка постійно проживає на території держави M, але є апатридом, народилася дитина. На території якої з держав народження мало місце і яка з цих держав має надати дитині громадянство, якщо обидві держави беруть участь у Конвенції про скорочення безгромадянства (1961)?

Основні кроки виконання завдання:

- ознайомитися з умовами правової задачі;
- знайти та проаналізувати нормативно-правові акти (міжнародні та національні), що стосуються сфери правових питань, підкреслених в задачі;
- вирішити задачу з наданням обґрунтованої відповіді спираючись на нормативно-правові акти.

Підготуйте презентацію результатів вашого аналізу та обговоріть їх на семінарському занятті.

Список рекомендованої літератури:

1. Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
2. Інтернет-портал законодавства ЄС. URL: <http://eur-lex.europa.eu>
3. Міністерство закордонних справ України. URL: <https://mfa.gov.ua/ua>
4. Офіційний вебсайт Європейського Союзу. URL: <https://europa.eu>
5. Міжнародне публічне право: основи теорії: навчально-методичний посібник / /Х.Н. Бехруз, С.С. Андрейченко, М.В. Грушко та ін. Одеса: Видавництво «Юридика», 2023. 252 с.
6. Антонович М. Міжнародне публічне право: підруч. для студ. закладів вищої освіти. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 516 с.

Тема 7. Право міжнародних договорів. Міжнародне економічне право.

Семінарське заняття 3.

Питання для обговорення (теми доповідей):

1. Поняття та предмет права міжнародних договорів.
2. Поняття та загальна характеристика міжнародного договору.
3. Порядок укладання та припинення міжнародних договорів.
4. Види міжнародних договорів.
5. Поняття та предмет міжнародного економічного права.
6. Джерела та спеціальні засади міжнародного економічного права.

7. Міжнародні організації у сфері міжнародного економічного права.

Завдання:

Вирішити правові задачі.

Приклад:

До Міжнародного суду ООН було передано спір про націоналізацію Англо-іранської нафтової компанії. Великобританія, яка представляла інтереси компанії, стверджувала, що суд має право розглядати спір, оскільки існує договір між урядом Ірану та згаданою компанією, який є, за її твердженням, міжнародним договором. Визначте, як розуміється міжнародний договір у міжнародному праві? Виділіть та охарактеризуйте необхідні ознаки міжнародного договору. Поясніть, чи є договір між урядом Ірану та англо-іранською нафтовою компанією міжнародним договором? Обґрунтуйте відповідь.

Основні кроки виконання завдання:

- ознайомитися з умовами правової задачі;
- знайти та проаналізувати нормативно-правові акти (міжнародні та національні), що стосуються сфери правових питань, підкреслених в задачі;
- вирішити задачу з наданням обґрунтованої відповіді спираючись на нормативно-правові акти.

Підготуйте презентацію результатів вашого аналізу та обговоріть їх на семінарському занятті.

Список рекомендованої літератури:

- 1.Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
- 2.Інтернет-портал законодавства ЄС. URL: <http://eur-lex.europa.eu>
- 3.Міністерство закордонних справ України. URL: <https://mfa.gov.ua/ua>
- 4.Офіційний вебсайт Європейського Союзу. URL: <https://europa.eu>
5. Чубарєв В.Л. Міжнародне економічне право: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 368 с.
- 6.Сироїд Т.Л., Фоміна Л.О. Міжнародне право прав людини: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 564 с.

Тема 8. Право зовнішніх зносин. Міжнародне кримінальне право.

Семінарське заняття 4.

Питання для обговорення (теми доповідей):

1. Поняття та предмет права зовнішніх зносин.
2. Джерела права зовнішніх зносин.
3. Спеціалізовані та закордонні органи зовнішніх зносин.
4. Дипломатичні імунітети та привілеї.
5. Поняття та предмет міжнародного кримінального права.
6. Джерела та спеціальні засади міжнародного кримінального права.
7. Міжнародні організації у сфері міжнародного кримінального права.

Завдання:

Вирішити правові задачі.

Приклад:

Прокуратура Харківської області порушила кримінальну справу проти генерального консула Німеччини. Німецький консул був допитаний як обвинувачений за частиною 2 ст. 286 Кримінального кодексу України, яка передбачає покарання за порушення правил дорожнього руху, що спричинило заподіяння тяжкої шкоди здоров'ю людини. Увечері 27 грудня 2021 р. з вини посла Німеччини на одному з центральних перехресть Харкова сталося зіткнення трьох машин. Внаслідок аварії 23-річний житель міста Харкова отримав серйозні пошкодження хребта та був паралізований. Зробити правовий аналіз ситуації.

Основні кроки виконання завдання:

- ознайомитися з умовами правової задачі;
- знайти та проаналізувати нормативно-правові акти (міжнародні та національні), що стосуються сфери правових питань, підкреслених в задачі;
- вирішити задачу з наданням обґрунтованої відповіді спираючись на нормативно-правові акти.

Підготуйте презентацію результатів вашого аналізу та обговоріть їх на семінарському занятті.

Список рекомендованої літератури:

1. Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
2. Інтернет-портал законодавства ЄС. URL: <http://eur-lex.europa.eu>
3. Міністерство закордонних справ України. URL: <https://mfa.gov.ua/ua>
4. Офіційний вебсайт Європейського Союзу. URL: <https://europa.eu>
5. Вареник О. Міжнародна соціальна безпека в умовах військової агресії: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2024. 272 с.

6. Бевза Ю.П., Демчик Н.П., Мота А.Ф. Міжнародне право (у схемах і таблицях): навч. посібник. Електр. навч. вид. Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2023. 138 с.

Теми 9-11. Поняття, основні категорії та джерела міжнародного приватного права. Суб'єкти міжнародного приватного права. Загальні засади правозастосування в міжнародному приватному праві.

Семінарське заняття 5.

Питання для обговорення (теми доповідей):

1. Поняття, предмет та методи міжнародного приватного права.
2. Основні категорії міжнародного приватного права.
3. Види суб'єктів міжнародного приватного права.
4. Поняття та загальна характеристика відносин з іноземним елементом.
5. Поняття, структура та види колізійної норми.
6. Об'єм та прив'язка колізійної норми.
7. Основні формули прив'язок в міжнародному приватному праві.

Завдання:

Вирішити правові задачі.

Приклад:

Поясніть, чи є в зазначених прикладах обхід закону і чи є такі дії протиправними:

а) громадянка України виїжджає на територію США, де народжує дитину з метою одержання дитиною громадянства США;

б) усиновлювач та усиновлена ним дочка, громадяни України, виїжджають до іншої країни на постійне проживання, де укладають шлюб;

в) громадяни України та Болгарії, щоб уникнути необхідності нотаріального посвідчення договору дарування житлового будинку, що знаходиться в Україні, укладають договір на території країни, законодавство якої не вимагає нотаріального посвідчення такого договору;

г) підприємство, зареєстроване на території України, та підприємство, створене за законодавством Литви, при укладенні договору купівлі-продажу закріпили положення, згідно з яким права та обов'язки сторін визначаються правом Греції.

Основні кроки виконання завдання:

- ознайомитися з умовами правової задачі;

- знайти та проаналізувати нормативно-правові акти (міжнародні та національні), що стосуються сфери правових питань, підкреслених в задачі;
- вирішити задачу з наданням обґрунтованої відповіді спираючись на нормативно-правові акти.

Підготуйте презентацію результатів вашого аналізу та обговоріть їх на семінарському занятті.

Список рекомендованої літератури:

- 1.Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
- 2.Інтернет-портал законодавства ЄС. URL: <http://eur-lex.europa.eu>
3. Вайцеховська О.Р. Міжнародне приватне право: загальна частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. вайцеховська, О.В. руденко. Харків: Право, 2023. 256 с.
- 4.Міжнародне приватне право. Навчальний посібник. Практикум. / кер. авт. кол. д-р юрид. наук, проф. І.А. Діковська. Київ: Юрінком Інтер, 2024. 268 с.

Тема 12. Право власності в міжнародному приватному праві.

Семінарське заняття 6.

Питання для обговорення (теми доповідей):

- 1.Поняття права власності в міжнародному приватному праві.
2. Колізійні питання права власності.
3. Правове регулювання іноземних інвестицій в міжнародному приватному праві.

Завдання:

Вирішити правові задачі.

Приклад:

У Німеччині у німецького власника злочинцями була вкрадена машина, привезена до України і продана українському покупцеві. Дані факти стали відомі правоохоронним органам України. Німецький власник, дізнавшись про те, що його машина знаходиться в українського покупця, вирішив прийняти заходи до її витребування. Питання: 1. Використовуючи знання правил міжнародної підсудності та колізійного права, проконсультуйте німецького власника на предмет того, до суду якої держави (України чи Німеччини) йому слід звертатися для витребування свого майна? 2. На підставі яких норм права і яке рішення повинен прийняти суд?

Основні кроки виконання завдання:

- ознайомитися з умовами правової задачі;
- знайти та проаналізувати нормативно-правові акти (міжнародні та національні), що стосуються сфери правових питань, підкреслених в задачі;
- вирішити задачу з наданням обґрунтованої відповіді спираючись на нормативно-правові акти.

Підготуйте презентацію результатів вашого аналізу та обговоріть їх на семінарському занятті.

Список рекомендованої літератури:

1. Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
2. Інтернет-портал законодавства ЄС. URL: <http://eur-lex.europa.eu>
3. Вайцеховська О.Р. Міжнародне приватне право: загальна частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцеховська, О.В. Руденко. Харків: Право, 2023. 256 с.
4. Міжнародне приватне право: підручник / за заг. ред. Є.М. Білоусова, І.В. Яковюка. Харків: право, 2021. 408 с.

Теми 13. Правочини та зобов'язання в міжнародному приватному праві.

Семінарське заняття 7.

Питання для обговорення (теми доповідей):

1. Поняття та загальна характеристика правочинів.
2. Особливості колізійного регулювання договірних зобов'язань у міжнародному приватному праві.
3. Договір міжнародної купівлі-продажу товарів.
4. Договір міжнародного перевезення вантажів, пасажирів та їх багажу.
5. Недоговірні зобов'язання у міжнародному приватному праві

Завдання:

Вирішити правові задачі.

Приклад:

Українська організація (продавець) звернулася до українського суду з позовом до китайської фірми (покупця) про відшкодування збитків, викликаних несплатою поставленої продукції. В процесі розгляду справи суд встановив, що доручення, на підставі якого діяв представник іноземної фірми-покупця при

укладенні угоди, не відповідало формі згідно з китайським законодавством. Відповідно відповідач (китайська фірма) посилався на недійсність договору і відсутність між сторонами договірних зобов'язань. При цьому суд не взяв до уваги затвердження представника позивача (української організації) про те, що доручення має бути визнане дійсним, оскільки відповідає формі відповідно до вимог українського права. Питання: 1. Чи має рацію український суд? 2. Якщо так, то на підставі яких норм права українська організація продавець може витребувати повернення сплачених коштів? Сторони контракту не визначили застосовне до нього право.

Основні кроки виконання завдання:

- ознайомитися з умовами правової задачі;
- знайти та проаналізувати нормативно-правові акти (міжнародні та національні), що стосуються сфери правових питань, підкреслених в задачі;
- вирішити задачу з наданням обґрунтованої відповіді спираючись на нормативно-правові акти.

Підготуйте презентацію результатів вашого аналізу та обговоріть їх на семінарському занятті.

Список рекомендованої літератури:

- 1.Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
- 2.Інтернет-портал законодавства ЄС. URL: <http://eur-lex.europa.eu>
3. Вайцеховська О.Р. Міжнародне приватне право: загальна частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцеховська, О.В. Руденко. Харків: Право, 2023. 256 с.
4. Міжнародне приватне право: підручник / за заг. ред. Є.М. Білоусова, І.В. Яковюка. Харків: право, 2021. 408 с.

Теми 14-16. Сімейні, трудові та спадкові відносини в міжнародному приватному праві.

Семінарське заняття 8.

Питання для обговорення (теми доповідей):

1. Загальна характеристика сімейного права України. Сімейні правовідносини.
2. Правовідносини подружжя.
3. Колізійне регулювання сімейних правовідносин в міжнародному приватному праві.

4. Порядок усиновлення та його скасування в міжнародному приватному праві.

5. Колізійне регулювання трудових правовідносин в міжнародному приватному праві.

6. Колізійне регулювання спадкових правовідносин в міжнародному приватному праві.

Завдання:

Вирішити правові задачі.

Приклад:

У мусульманському праві є інститут репудіації (repudiation) - розлучення на підставі односторонньої заяви чоловіка. В Алжирі репудіація відбувається у судовому порядку, у Марокко – у дозвільному. На практиці дуже часто сім'ї, що походять з Марокко та Алжиру, мають доміцилу Францію. Не бажаючи вирішувати питання про розірвання мусульманського шлюбу в судовому порядку, чоловік їде в державу свого громадянства і оголошує про розірвання шлюбу (репудіації). Після повернення до Франції він повідомляє про цю подію представників французької влади, яка на підставі, наприклад, Франко-Марокканської конвенції про правову допомогу 1981 р. зобов'язана визнати відповідні відносини. Які інститути міжнародного приватного права торкаються цієї ситуації? Як у подібній ситуації мають чинити суди України?

Основні кроки виконання завдання:

- ознайомитися з умовами правової задачі;
- знайти та проаналізувати нормативно-правові акти (міжнародні та національні), що стосуються сфери правових питань, підкреслених в задачі;
- вирішити задачу з наданням обґрунтованої відповіді спираючись на нормативно-правові акти.

Підготуйте презентацію результатів вашого аналізу та обговоріть їх на семінарському занятті.

Список рекомендованої літератури:

- 1.Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
- 2.Інтернет-портал законодавства ЄС. URL: <http://eur-lex.europa.eu>
3. Вайцеховська О.Р. Міжнародне приватне право: загальна частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцеховська, О.В. Руденко. Харків: Право, 2023. 256 с.
4. Фединяк Г.С., Фединяк Л.С. Міжнародне приватне право: підручник. Львів: Алерта, 2021. 524 с.

5.ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Поточний контроль самостійної роботи здобувачів проводиться у формі опрацювання навчальної літератури за темою, підготовка доповідей та презентацій за визначеними питаннями у темі.

Тема 1. Поняття та особливості міжнародного публічного права

Семінарське заняття 1.

Підготовка до семінарського заняття 1.

Питання для самостійного вивчення.

- 1.Періодизація міжнародного права.
- 2.Кодифікація міжнародного права.
- 3.Система міжнародного права.

Список рекомендованої літератури:

- 1.Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
- 2.Інтернет-портал законодавства ЄС. URL: <http://eur-lex.europa.eu>
- 3.Міністерство закордонних справ України. URL: <https://mfa.gov.ua/ua>
- 4.Офіційний вебсайт Європейського Союзу. URL: <https://europa.eu>
- 5.Міжнародне публічне право: основи теорії: навчально-методичний посібник / /Х.Н. Бехруз, С.С. Андрейченко, М.В. Грушко та ін. Одеса: Видавництво «Юридика», 2023. 252 с.
- 6.Антонович М. Міжнародне публічне право: підруч. для студ. закладів вищої освіти. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 516 с.

Тема 2. Норми, принципи та джерела міжнародного публічного права

Семінарське заняття 1.

Підготовка до семінарського заняття 1.

Питання для самостійного вивчення.

- 1.Особливості структури норми міжнародного публічного права.
- 2.Принципи міжнародного права.
3. Відмінності системи міжнародного публічного права від системи національного права.

Список рекомендованої літератури:

- 1.Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
- 2.Інтернет-портал законодавства ЄС. URL: <http://eur-lex.europa.eu>
- 3.Міністерство закордонних справ України. URL: <https://mfa.gov.ua/ua>

4.Офіційний вебсайт Європейського Союзу. URL: <https://europa.eu>

5.Міжнародне публічне право: основи теорії: навчально-методичний посібник / /Х.Н. Бехруз, С.С. Андрейченко, М.В. Грушко та ін. Одеса: Видавництво «Юридика», 2023. 252 с.

6.Антонович М. Міжнародне публічне право: підруч. для студ. закладів вищої освіти. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 516 с.

Тема 3. Суб'єкти міжнародного публічного права. Міжнародно-правове визнання та правонаступництво.

Семінарське заняття 1.

Підготовка до семінарського заняття 1.

Питання для самостійного вивчення.

1.Народи, що виборюють свою незалежність як суб'єкт міжнародного публічного права.

2. Міжнародна спільнота як суб'єкт міжнародного публічного права..

3. Міжнародно-правове визнання та правонаступництво.

Список рекомендованої літератури:

1.Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

2.Інтернет-портал законодавства ЄС. URL: <http://eur-lex.europa.eu>

3.Міністерство закордонних справ України. URL: <https://mfa.gov.ua/ua>

4.Офіційний вебсайт Європейського Союзу. URL: <https://europa.eu>

5.Міжнародне публічне право: основи теорії: навчально-методичний посібник / /Х.Н. Бехруз, С.С. Андрейченко, М.В. Грушко та ін. Одеса: Видавництво «Юридика», 2023. 252 с.

6.Антонович М. Міжнародне публічне право: підруч. для студ. закладів вищої освіти. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 516 с.

Тема 4. Відповідальність у міжнародному публічному праві.

Семінарське заняття 1.

Підготовка до семінарського заняття 1.

Питання для самостійного вивчення.

1.Поняття відповідальності у міжнародному публічному праві.

2. Види відповідальності у міжнародному публічному праві.

3. Правові наслідки порушення зобов'язань у міжнародному публічному праві.

Список рекомендованої літератури:

1.Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

2.Інтернет-портал законодавства ЄС. URL: <http://eur-lex.europa.eu>

3.Міністерство закордонних справ України. URL: <https://mfa.gov.ua/ua>

4.Офіційний вебсайт Європейського Союзу. URL: <https://europa.eu>

5.Міжнародне публічне право: основи теорії: навчально-методичний посібник / /Х.Н. Бехруз, С.С. Андрейченко, М.В. Грушко та ін. Одеса: Видавництво «Юридика», 2023. 252 с.

6.Антонович М. Міжнародне публічне право: підруч. для студ. закладів вищої освіти. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 516 с.

Тема 5. Територія в міжнародному публічному праві. Міжнародно-правовий статус населення.

Семінарське заняття 2.

Підготовка до семінарського заняття 2.

Питання для самостійного вивчення.

1. Міжнародно-правовий статус Арктики та Антарктики в міжнародному публічному праві.

2. Територіальний суверенітет держави.

3. Сухопутна, водна, повітряна територія держави, її надра. Умовна (квазі-) територія держави.

4. Способи зміни державної території. Оренда державної території.

Список рекомендованої літератури:

1.Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

2.Інтернет-портал законодавства ЄС. URL: <http://eur-lex.europa.eu>

3.Міністерство закордонних справ України. URL: <https://mfa.gov.ua/ua>

4.Офіційний вебсайт Європейського Союзу. URL: <https://europa.eu>

5.Міжнародне публічне право: основи теорії: навчально-методичний посібник / /Х.Н. Бехруз, С.С. Андрейченко, М.В. Грушко та ін. Одеса: Видавництво «Юридика», 2023. 252 с.

6.Антонович М. Міжнародне публічне право: підруч. для студ. закладів вищої освіти. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 516 с.

Тема 6. Мирні засоби вирішення міжнародних спорів.

Семінарське заняття 2.

Підготовка до семінарського заняття 2.

Питання для самостійного вивчення.

1. Історія становлення та зміст принципу мирного вирішення міжнародних спорів.
2. Дипломатичні засоби вирішення міжнародних спорів (переговори, добрі послуги та посередництво, обслідування та примирення).
3. Вирішення міжнародних спорів Міжнародним судом ООН.
4. Вирішення міжнародних спорів у межах міжнародних організацій.

Список рекомендованої літератури:

- 1.Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
- 2.Інтернет-портал законодавства ЄС. URL: <http://eur-lex.europa.eu>
- 3.Міністерство закордонних справ України. URL: <https://mfa.gov.ua/ua>
- 4.Офіційний вебсайт Європейського Союзу. URL: <https://europa.eu>
- 5.Міжнародне публічне право: основи теорії: навчально-методичний посібник / /Х.Н. Бехруз, С.С. Андрейченко, М.В. Грушко та ін. Одеса: Видавництво «Юридика», 2023. 252 с.
- 6.Антонович М. Міжнародне публічне право: підруч. для студ. закладів вищої освіти. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 516 с.

Тема 7. Право міжнародних договорів. Міжнародне економічне право **Семінарське заняття 3.**

Підготовка до семінарського заняття 3.

Питання для самостійного вивчення.

- 1.Джерела права міжнародних договорів.
2. Умови дійсності міжнародних договорів.
3. Умови недійсності міжнародних договорів.
4. Загальна характеристика Світової організації торгівлі.
5. Загальна характеристика міжнародних організацій у фінансовій сфері.

Список рекомендованої літератури:

- 1.Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
- 2.Інтернет-портал законодавства ЄС. URL: <http://eur-lex.europa.eu>
- 3.Міністерство закордонних справ України. URL: <https://mfa.gov.ua/ua>
- 4.Офіційний вебсайт Європейського Союзу. URL: <https://europa.eu>
5. Чубарєв В.Л. Міжнародне економічне право: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 368 с.

6. Сироїд Т.Л., Фоміна Л.О. Міжнародне право прав людини: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 564 с.

:

Тема 8. Право зовнішніх зносин. Міжнародне кримінальне право.

Семінарське заняття 4.

Підготовка до семінарського заняття 4.

Питання для самостійного вивчення.

1. Конституційні органи у зовнішніх зносинах.
2. Загальна характеристика міжнародного морського та повітряного права.
3. Загальна характеристика Інтерполу.

Список рекомендованої літератури:

1. Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

2. Інтернет-портал законодавства ЄС. URL: <http://eur-lex.europa.eu>

3. Міністерство закордонних справ України. URL: <https://mfa.gov.ua/ua>

4. Офіційний вебсайт Європейського Союзу. URL: <https://europa.eu>

5. Вареник О. Міжнародна соціальна безпека в умовах військової агресії: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2024. 272 с.

6. Бевза Ю.П., Демчик Н.П., Мота А.Ф. Міжнародне право (у схемах і таблицях): навч. посібник. Електр. навч. вид. Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2023. 138 с.

Тема 9. Поняття, основні категорії та джерела міжнародного приватного права.

Семінарське заняття 5.

Підготовка до семінарського заняття 5.

Питання для самостійного вивчення.

1. Загальна характеристика методів міжнародного приватного права.
2. Джерела міжнародного приватного права.
3. Загальна характеристика Закону України «Про міжнародне приватне право».

Список рекомендованої літератури:

1. Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

2. Інтернет-портал законодавства ЄС. URL: <http://eur-lex.europa.eu>

3. Вайцеховська О.Р. Міжнародне приватне право: загальна частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцеховська, О.В. Руденко. Харків: Право, 2023. 256 с.

4. Міжнародне приватне право. Навчальний посібник. Практикум. / кер. авт. кол. д-р юрид. наук, проф. І.А. Діковська. Київ: Юрінком Інтер, 2024. 268 с.

Тема 10. Суб'єкти міжнародного приватного права.

Семінарське заняття 5.

Підготовка до семінарського заняття 5.

Питання для самостійного вивчення.

1. Види суб'єктів міжнародного приватного права.

2. Загальна характеристика фізичної особи як суб'єкта міжнародного приватного права.

3. Загальна характеристика юридичної особи як суб'єкта міжнародного приватного права.

Список рекомендованої літератури:

1. Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

2. Інтернет-портал законодавства ЄС. URL: <http://eur-lex.europa.eu>

3. Вайцеховська О.Р. Міжнародне приватне право: загальна частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцеховська, О.В. Руденко. Харків: Право, 2023. 256 с.

4. Міжнародне приватне право. Навчальний посібник. Практикум. / кер. авт. кол. д-р юрид. наук, проф. І.А. Діковська. Київ: Юрінком Інтер, 2024. 268 с.

Тема 11. Загальні засади правозастосування в міжнародному приватному праві.

Семінарське заняття 5.

Підготовка до семінарського заняття 5.

Питання для самостійного вивчення.

1. Кваліфікація колізійної норми. Конфлікт кваліфікацій.

2. Взаємність та реторсія.

3. Встановлення змісту та застосування іноземного права.

Список рекомендованої літератури:

1. Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

2. Інтернет-портал законодавства ЄС. URL: <http://eur-lex.europa.eu>

3. Вайцеховська О.Р. Міжнародне приватне право: загальна частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцеховська, О.В. Руденко. Харків: Право, 2023. 256 с.

4. Міжнародне приватне право. Навчальний посібник. Практикум. / кер. авт. кол. д-р юрид. наук, проф. І.А. Діковська. Київ: Юрінком Інтер, 2024. 268 с.

Тема 12. Право власності в міжнародному приватному праві.

Семінарське заняття 6.

Підготовка до семінарського заняття 6.

Питання для самостійного вивчення.

1. Правове регулювання інвестицій в міжнародному приватному праві.

2. Загальна характеристика багатосторонніх угод, що регулюють інвестиційну діяльність (Вашингтонська конвенція «Про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами» 1965 (Вашингтонська конвенція); Сеульська конвенція 1985 «Про створення багатостороннього агентства з гарантій інвестицій»).

Список рекомендованої літератури:

1. Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

2. Інтернет-портал законодавства ЄС. URL: <http://eur-lex.europa.eu>

3. Вайцеховська О.Р. Міжнародне приватне право: загальна частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцеховська, О.В. Руденко. Харків: Право, 2023. 256 с.

4. Міжнародне приватне право: підручник / за заг. ред. Є.М. Білоусова, І.В. Яковюка. Харків: право, 2021. 408 с.

Тема 13. Правочини та зобов'язання в міжнародному приватному праві.

Семінарське заняття 7.

Підготовка до семінарського заняття 7.

Питання для самостійного вивчення.

1. Загальна характеристика правочинів за національним правом України.

2. Недоговірні зобов'язання у міжнародному приватному праві.

3. Міжнародні перевезення.

Список рекомендованої літератури:

1. Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

2. Інтернет-портал законодавства ЄС. URL: <http://eur-lex.europa.eu>

3. Вайцеховська О.Р. Міжнародне приватне право: загальна частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцеховська, О.В. Руденко. Харків: Право, 2023. 256 с.

4. Міжнародне приватне право: підручник / за заг. ред. Є.М. Білоусова, І.В. Яковюка. Харків: право, 2021. 408 с.

Тема 14. Сімейні відносини в міжнародному приватному праві.

Семінарське заняття 8.

Підготовка до семінарського заняття 8.

Питання для самостійного вивчення.

1. Сімейне законодавство. Сімейні правовідносини.
2. Правовідносини батьків та дітей.
3. Форми влаштування дітей сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Список рекомендованої літератури:

1. Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

2. Інтернет-портал законодавства ЄС. URL: <http://eur-lex.europa.eu>

3. Вайцеховська О.Р. Міжнародне приватне право: загальна частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцеховська, О.В. Руденко. Харків: Право, 2023. 256 с.

4. Фединяк Г.С., Фединяк Л.С. Міжнародне приватне право: підручник. Львів: Алерта, 2021. 524 с.

Тема 15. Трудові відносини в міжнародному приватному праві.

Семінарське заняття 8.

Підготовка до семінарського заняття 8.

Питання для самостійного вивчення.

1. Загальна характеристика трудових відносин у МПП.
2. Колізійне регулювання міжнародних трудових відносин.
3. Міжнародно-правове регулювання праці.
4. Трудові права українських громадян за кордоном.

Список рекомендованої літератури:

1. Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

2. Інтернет-портал законодавства ЄС. URL: <http://eur-lex.europa.eu>

3. Вайцеховська О.Р. Міжнародне приватне право: загальна частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцеховська, О.В. Руденко. Харків: Право, 2023. 256 с.

4. Фединяк Г.С., Фединяк Л.С. Міжнародне приватне право: підручник. Львів: Алерта, 2021. 524 с.

Тема 16. Спадкові відносини в міжнародному публічному праві.

Семінарське заняття 8.

Підготовка до семінарського заняття 8.

Питання для самостійного вивчення.

1. Основні поняття спадкового права.
2. Спадкування за заповітом.
3. Спадкування за законом.
4. Здійснення спадкових прав.

Список рекомендованої літератури:

1.Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

2.Інтернет-портал законодавства ЄС. URL: <http://eur-lex.europa.eu>

3. Вайцеховська О.Р. Міжнародне приватне право: загальна частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцеховська, О.В. Руденко. Харків: Право, 2023. 256 с.

4. Фединяк Г.С., Фединяк Л.С. Міжнародне приватне право: підручник. Львів: Алерта, 2021. 524 с.

6.КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання								Залік	Сума
Розділ 1				Розділ 2					
Т 1,2	Т 3,4	Т 5,6	Т 7,8	Т 9,10	Т 11,12	Т 13,14	Т 15,16	40	100
6	6	9	9	6	6	9	9		

T1, T2 ... – теми розділів.

Набрана кількість рейтингових балів здобувачем слугує основою для

оцінки. За результатами поточного та підсумкового контролю здобувач може набрати від 0 до 100 балів включно.

Критерії оцінювання поточного контролю знань здобувачів

<i>Методи</i>	<i>Критерії оцінювання</i>	<i>Система оцінювання, бали</i>
Робота над практичними завданнями (вирішення задач)	на виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, вміє належним чином застосовувати нормативно-правові документи та інтерпретувати одержані результати	9-5
	на виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував повне знання програмного матеріалу, але припустився окремих несуттєвих помилок	4-2
Робота над командними завданнями (представлення теорії або ідеї у формі презентації та доповіді з подальшим наведенням позитивних аргументованих доводів існування подальше дискутування щодо їх виправданості та цілеспрямованості)	на виставляється здобувачу вищої освіти, який досяг цілей завдання, виконав ефективно роль ділової гри тощо, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку	6
	на виставляється здобувачу вищої освіти, який частково досяг цілей завдання, виконав роль ділової гри тощо, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку, проте припускався певних помилок	4
	на виставляється здобувачу вищої освіти, який не досяг цілей завдання, частково виконав роль ділової гри тощо, не зміг застосувати знання на практиці, обґрунтувати власну думку	1

Залікова робота	виставляється здобувачу вищої освіти, який протягом заліку відповів на 40 тестових питань з декількома варіантами відповідей і продемонстрував всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу і вміє належним чином інтерпретувати одержані результати	40 тестових питань – 1 бал за кожне питання за умови онлайн форми складання заліку
-----------------	---	--

7. ПІДСУМКОВИЙ ТЕСТ З ДИСЦИПЛІНИ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

Наприкінці семестру для самооцінки рівня вивчення навчального матеріалу дисципліни студентам рекомендується самостійно пройти тестування за підсумковим тестом з дисципліни, який наведено далі.

Підсумковий тест з дисципліни для самоконтролю містить 40 тестових запитань. На кожне тестове запитання пропонується 4 варіанти відповідей, позначених латинськими літерами А, В, С, D, тільки один з яких є вірним.

Приклад:

1. Оберіть форми правління держави.

- А. монархія;
- В. федерація;
- С. конфедерація;
- D. союз.

Вірна відповідь: А

Серед запропонованих варіантів відповідей за окремими запитаннями може зустрічатися відповідь «усі відповіді є вірними» або «усі відповіді у сукупності є вірними». Така відповідь буде єдиною вірною відповіддю за цим запитанням, якщо всі три вищенаведені відповіді за цим запитанням є, на Ваш погляд, вірними.

Приклад:

1. Оберіть форми державного устрою держави.

- А. федерація;
- В. конфедерація;
- С. унітарна держава;
- D. усі відповіді є вірними.

Вірна відповідь: D

І, відповідно, така відповідь буде невірною відповіддю за цим запитанням, якщо одна з трьох вищенаведених відповідей за цим питанням є, на Ваш погляд, єдиною вірною.

Приклад:

1. Оберіть форми політичного режиму держави.

- A. авторитарний;
- B. монархічний;
- C. федеративний;
- D. усі відповіді є вірними.

Вірна відповідь: A

Максимальна кількість балів, які можна отримати за підсумковим тестом з дисципліни для самоконтролю, дорівнює 40 балам (тобто за кожну вірну відповідь нараховується 1 бал).

Рекомендований час для тестування – 40 хвилин.

Критеріями оцінювання за підсумковим тестом з дисципліни для самоконтролю є наступне: загальна кількість балів, отримана студентом, переводиться у дворівневу шкалу оцінювання наступним чином:

- 50-100 балів – зараховано;
- 1-49 балів – не зараховано.

Підсумковий тест з дисципліни для самоконтролю

1. Яка ознака дозволяє виділити міжнародні приватно-правові відносини в окрему категорію?:

- A. зв'язок з правопорядком двох або більше держав;
- B. наявність іноземних громадян в правовідносинах;
- C. спеціальне законодавство;
- D. регулювання таких відносин міжнародними договорами.

2. Сукупність норм, що регулюють окремі питання на міжнародній арені (дипломатичне право, право постійних представників держав при міжнародних організаціях, інші) – це:

- A. галузі міжнародного публічного права;
- B. інститути міжнародного публічного права;
- C. підгалузі міжнародного публічного права;
- D. норми міжнародного публічного права.

3. Система норм і принципів, що регулюють відносини між юридично рівними суверенними державами – з метою забезпечення миру, безпеки і співробітництва між народами – це:

- A. міжнародне публічне право;
- B. міжнародне приватне право;

С. право міжнародних організацій;

Д. право міжнародних договорів.

4. Визначити метод міжнародного права: колізійна проблема вирішується шляхом уніфікації норм матеріального права:

А. диспозитивний;

В. матеріально-правовий;

С. імперативний;

Д. колізійно-правовий.

5. Норма, яка визначає право якої держави може бути застосована до відносин з іноземним елементом – це:

А. матеріально-правова норма;

В. колізійна норма;

С. міжнародно-правова норма;

Д. норма міжнародного права.

6. Прив'язка колізійної норми вказує на:

А. відносини, до яких застосовується колізійна норма;

В. право держави, що підлягає застосуванню;

С. обсяг права, що застосовується;

Д. види санкцій, що застосовуються до порушника приватно-правових зобов'язань з іноземним елементом.

7. Колізійна норма такого змісту: «Зміст правочину може регулюватися правом, яке обрано сторонами, якщо інше не передбачено законом» – є:

А. імперативною;

В. диспозитивною;

С. альтернативною;

Д. кумулятивною.

8. Колізійна норма такого змісту: «Право власності та інші речові права, відомості про які підлягають внесенню до державних реєстрів, визначаються правом держави, в якій це майно зареєстроване» - є:

А. імперативною;

В. диспозитивною;

С. альтернативною;

Д. кумулятивною.

9. Заходи примусового впливу на недружні дії іншої держави – це:

А. обхід закону;

В. взаємність;

С. реторсія;

Д. санкції.

10. Який закон застосовується у разі спадкування рухомого майна?

- A. закон місцезнаходження речі;
- B. Цивільний кодекс України;
- C. закон визначається у заповіті спадкодавця;
- D. закон громадянства спадкодавця.

11. Яким законом визначається здатність особи бути усиновлювачем?

- A. законом реєстрації шлюбу усиновлювачів;
- B. особистим законом усиновленого;
- C. особистим законом усиновлювача;
- D. особистим законом усиновлювача чи усиновленого.

12. Договір перевезення пасажирів:

- A. двосторонній, відплатний, консенсуальний, терміновий;
- B. односторонній, безкоштовний, реальний чи консенсуальний, терміновий;
- C. двосторонній, відплатний, реальний чи консенсуальний, терміновий;
- D. двосторонній, безкоштовний, реальний, терміновий;

13. Що становить зміст зобов'язання?

- A. сторони;
- B. права та обов'язки;
- C. елементи;
- D. все перелічене.

14. Оберіть місце виконання зобов'язання про передачу нерухомого майна:

- A. за місцем проживання боржника;
- B. за місцем проживання кредитора;
- C. за місцезнаходженням майна;
- D. за місцезнаходженням банку або іншого кредитного закладу.

15. Оберіть форму зовнішньоекономічного договору:

- A. усна;
- B. письмова з нотаріальним посвідченням;
- C. письмова з державною реєстрацією;
- D. проста письмова.

16. Яким законом визначається встановлення та оскарження батьківства?

- A. закон місця укладання шлюбу;
- B. загальний закон подружжя на момент народження дитини;
- C. особистий закон одного з подружжя на момент народження дитини;
- D. особистий закон дитини на час народження.

17. За загальним правилом трудова правосуб'єктність працівників виникає

з:

- A. 14 років;

- В. 16 років;
- С. 18 років;
- Д. 22 років;

18. Якому поняттю належить визначення: «Верховенство громадян усіх національностей, які проживають на території даної країни як джерела і носія влади, їх право самим вирішувати свою долю, безпосередньо або через представницькі органи брати участь у формуванні напрямку політики своєї держави, складу його органів, контролювати діяльність державної влади»:

- А. суверенітет народу;
- В. суверенітет нації;
- С. внутрішній суверенітет держави;
- Д. зовнішній суверенітет держави.

19. Суверенна політико-територіальна організація суспільства, що володіє владою, яка здійснюється державним апаратом на основі юридичних норм, що забезпечують захист і узгодження суспільних, групових, індивідуальних інтересів при опорі, в разі необхідності, на легальне примус це:

- А. держава;
- В. демократія;
- С. громадянське суспільство;
- Д. республіка.

20. Армія, поліція, органи безпеки, в'язниці, виправні установи складають:

- А. апарат управління в державі;
- В. апарат держави;
- С. механізм держави;
- Д. апарат примусу в державі.

21. Яка гілка влади наділена охоронної функцією; функцією правосуддя і контрольно-наглядовою функцією?

- А. законодавча;
- В. судова;
- С. виконавча;
- Д. законодавча і судова.

22. Яка гілка влади наділена представницької, фінансової (яка реалізується в праві щорічно затверджувати бюджет країни., установчої і контрольною функціями?

- А. законодавча;
- В. судова;
- С. виконавча;
- Д. законодавча і судова.

23. Політико-юридична властивість державної влади, яке означає її верховенство і повноту всередині країни, незалежність і рівноправність зовні це:

- A. суверенітет народу;
- B. суверенітет нації;
- C. суверенітет держави;
- D. суверенітет суспільства.

24. За рішенням якого органу особа обмежується в дієздатності:

- A. опіки та піклування;
- B. місцевої адміністрації;
- C. суду;
- D. органів внутрішніх справ.

25. До спеціальних законів у сфері міжнародного приватного права в Україні належать:

A. Закон України «Про міжнародно-правову діяльність» та Закон України «Про міжнародне приватне право»;

B. Закон України «Про міжнародно-правову діяльність» та Закон України «Про приватне право»;

C. Закон України «Про міжнародно-правову діяльність» та Цивільний кодекс України;

D. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» та Закон України «Про міжнародне приватне право».

26. Обсяг колізійної норми вказує на:

- A. відносини, до яких застосовується колізійна норма;
- B. право держави, що підлягає застосуванню;
- C. обсяг права, що застосовується;
- D. види санкцій, що застосовуються до порушника приватно-правових зобов'язань з іноземним елементом.

27. Особистим законом юридичної особи вважається:

- A. право держави основної діяльності юридичної особи;
- B. право держави місцезнаходження юридичної особи;
- C. право держави філій юридичної особи;
- D. право держави місцезнаходження засновників юридичної особи.

28. Структура, що володіє та контролює виробничі активи у двох і більше іноземних державах – це:

- A. офшорна компанія;
- B. іноземна компанія;
- C. транснаціональна компанія;
- D. мережева компанія.

29. Яке правило є основним для регулювання відносин власності, ускладнених іноземним елементом?

- A. закон реєстрації речі;
- B. закон країни відправника речі;
- C. закон місцезнаходження власника речі;
- D. закон місцезнаходження речі.

30. Способами набуття права власності є:

A. укладання договору купівлі-продажу з власником речі, за якою одна сторона (продавець) передає або зобов'язується передати майно (товар) у власність іншій стороні (покупцю), а покупець приймається або зобов'язується прийняти майно (товар) і сплатити за нього певну грошову суму;

B. фізична чи юридична особа може набути права власності у разі приватизації державного майна або майна, що перебуває у комунальній власності;

C. укладання цивільно-правового договору;

D. створення нової речі; переробка речі; присвоєння загальнодоступних дарів природи; за договором; присвоєння безхазяйної речі; присвоєння речі, від якої відмовився власник; знахідка; присвоєння бездоглядної домашньої тварини; скарб; приватизація.

31. Часом відкриття спадщини є:

- A. день похорону спадкодавця;
- B. день смерті спадкодавця;
- C. день набуття спадкоємцями повної дієздатності;
- D. день видачі медичної довідки про смерть спадкодавця.

31. Правова мета договору купівлі-продажу полягає у:

- A. передачі майна у користування;
- B. у наданні взаємних послуг;
- C. у виконанні певних робіт;
- D. у передачі майна у власність.

32. Назвіть головний принцип у сфері колізійного регулювання сімейних правовідносин:

- A. принцип особистого закону фізичної особи;
- B. принцип місцезнаходження спільного майна подружжя;
- C. принцип місця укладання шлюбу;
- D. принцип найтіснішого зв'язку.

33. Мінімальна заробітна плата встановлюється:

- A. власником підприємства;
- B. Верховною Радою України;
- C. галузевими міністерствами;

D. домовленості між працівником та власником.

34. Законодавством якої держави регулюються зобов'язання за змістом, що виникають із сімейних правовідносин?

A. України;

B. держави, в якій проживає особа, яка має право на утримання;

C. держави, в якій проживає особа, яка має зобов'язання утримувати певну особу;

D. держави, де виник спір.

35. Коносамент є основним перевізним документом при:

A. залізничному перевезенні;

B. морське перевезення;

C. повітряному перевезенні;

D. під час перевезення вантажів.

36. У яких міжнародних договорах у сфері наслідування Україна бере участь?

A. Гаазька конвенція 1989 про право, яке підлягає застосуванню до спадкового майна;

B. Гаазька конвенція про міжнародне управління спадковим майном 1973;

C. двосторонні договори про правову допомогу, якими регулюються питання іноземної спадщини;

D. у всіх перелічених.

37. На який орган влади покладено обов'язок щодо захисту спадкових прав громадян України за кордоном?

A. нотаріальні органи України;

B. судові органи;

C. консул;

D. нотаріальні органи держави, де успадковується нерухоме майно.

38. Оберіть міжнародну організацію, яка виконує наступні функції: міжнародної торгівлі промисловими та сільськогосподарськими товарами; міжнародної торгівлі текстилем та одягом; міжнародної торгівлі послугами та інтелектуальною власністю; інвестиції, антидемпінгові та компенсаційні заходи; технічні бар'єри у торгівлі; імпордне ліцензування:

A. Конференція ООН з торгівлі та розвитку;

B. Світова організація торгівлі;

C. Банк реконструкції та розвитку;

D. Генеральна угода про тарифи і торгівлю (ГАТТ).

39. Оберіть міжнародну організацію, основними цілями якої є сприяння покращенню взаємних відносин; створення умов із забезпечення тривалого

світу; підтримка розрядки міжнародної напруги; внесок у дотримання прав людини, економічний та соціальний прогрес:

- A. НАТО;
- B. Європейський Союз;
- C. ООН;
- D. ОБСЄ.

40. Оберіть міжнародну організацію, серед повноважень якої є право застосування сили у разі наявності загрози миру та безпеці у світі:

- A. Рада Безпеки ООН;
- B. НАТО;
- C. ІНТЕРПОЛ;
- D. Міжнародний суд ООН.

8. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Заходи, спрямовані на дотримання академічної доброчесності для здобувачів освіти:

1. Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей).
2. Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей.
3. Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права.
4. Надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Міжнародне публічне право: основи теорії: навчально-методичний посібник / /Х.Н. Бехруз, С.С. Андрейченко, М.В. Грушко та ін. Одеса: Видавництво «Юридика», 2023. 252 с.
2. Мальський О.М. Міжнародне торговельне право: навч. посіб. 2-ге вид., перероб і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 728 с.
3. Право та Міжнародне право: навч. посіб. / [уклад.: Л.О. Чернов]. Харків: Право, 2023. 202 с.
4. Вареник О. Міжнародна соціальна безпека в умовах військової агресії: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2024. 272 с.

5. Антонович М. Міжнародне публічне право: підруч. для студ. закладів вищої освіти. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 516 с.
6. Чубарєв В.Л. Міжнародне економічне право: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 368 с.
7. Сироїд Т.Л., Фоміна Л.О. Міжнародне право прав людини: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 564 с.
8. Бевза Ю.П., Демчик Н.П., Мота А.Ф. Міжнародне право (у схемах і таблицях): навч. посібник. Електр. навч. вид. Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2023. 138 с.
9. Вайцеховська О.Р. Міжнародне приватне право: загальна частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцеховська, О.В. Руденко. Харків: Право, 2023. 256 с.
10. Вайцеховська О.Р. Міжнародне приватне право: особлива частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцеховська, О.В. Руденко. Харків: Право, 2023. 520 с.
11. Міжнародне приватне право. Навчальний посібник. Практикум. / кер. авт. кол. д-р юрид. наук, проф. І.А. Діковська. Київ: Юрінком Інтер, 2024. 268 с.
12. Міжнародне приватне право: підручник / за заг. ред. Є.М. Білоусова, І.В. Яковюка. Харків: право, 2021. 408 с.
13. Фединяк Г.С., Фединяк Л.С. Міжнародне приватне право: підручник. Львів: Алерта, 2021. 524 с.
14. International Law handbook: collection of instruments/ United Nations/ New York, 2017. 681 p.
15. Jan Klabbbers. International Law. Fourth Edition. Cambridge University Press, 2023. 350 p.
16. Malcolm N. Shaw. International Law. Ninth Edition. Cambridge University Press, 2021. 1308 p.
17. David Pataria. International Law: text, cases and materials. Tailor&Francis, 2021. 1128 p.

Корисні посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Географія. Країни світу. URL: <http://www.geograf.com.ua/countries>
2. Економічні особливості країн Австралії та Океанії. URL: https://www.youtube.com/watch?v=c-_pTL2_KQU
3. Енциклопедія сучасної України. URL: https://esu.com.ua/search_articles.php?id=2657
4. Журнал «Зовнішні справи». URL: <http://ufpa.org.ua/>

5. Інститут зовнішньополітичні досліджень. URL: <http://www.fpri.kiev.ua>
6. Інститут світової політики. URL: <http://iwp.org.ua/ukr/>
7. Інтернет-портал законодавства ЄС. URL: <http://eur-lex.europa.eu>
8. Міністерство закордонних справ України. URL: <https://mfa.gov.ua/ua>
9. Офіційний вебсайт Європейського Союзу. URL: <https://europa.eu>
10. Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
11. Політична карта світу. URL: <http://bigkarta/polit.htm>
12. Природні уніками Південної Америки. URL: https://www.youtube.com/watch?v=mfvb3f_fFk8
13. Рада зовнішньої політики «Українська призма». URL: <http://prismua.org/pro-radu/> –
14. Столиці світу. Тестові завдання. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=7DJXFo1lTaA>
15. Цікаві факти про Африку. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=O4sX0tQUDzA>

Електронне навчальне видання комбінованого використання
Можна використовувати в локальному та мережному режимі

Файєр Олена Анатоліївна

МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

Методичні рекомендації
до семінарських занять і самостійної роботи для здобувачів вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії» освітньої програми
«Міжнародні відносини та регіональні студії»

В авторській редакції

Підписано до розміщення 23.04.2025. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 2,95. Обсяг 2,087 Мб. Зам. № 175/25.

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
61022, м. Харків, майдан Свободи, 4.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3367 від 13.01.2009
Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна